

1. LIČNI PODACI

Vaša fotografija

a. IME I PREZIME

Jasmina Gasal i Alisa Trtak

b. ADRESA

c. TELEFON

d. E-MAIL ADRESA

jasmina.gasal@gmail.com ialisatrtak@yahoo.com

e. ZVANJE

Nastavnik predškolskog odgoja i obrazovanja i profesor razredne nastave

2. RADNO MJESTO

a. Naziv ustanove:	Javna ustanova Predškolski odgoj i obrazovanje Zenica
b. Adresa:	Ezhera Eze Arnautovića 5
c. Telefon:	032 443 870
d. Posao koji obavljate:	Direktorica i odgajateljica
e. Razred ili uzrast djece sa kojom radite:	Predškolski uzrast (1.5 – 6 godina)
f. Godine staža:	22 i 24

3. MOJA PEDAGOŠKA UVJERENJA

Baviti se odgojem i obrazovanjem najmlađih, velika je životna privilegija, ali i još veća odgovornost svakog odgajatelja/ice. Znanja, stavovi, vještine, navike, načini razmišljanja i općenito budući odnos prema životu u tom periodu postaju trajne vrijednosti koje će se kasnije samo nadograđivati te je stoga od izuzetne važnosti: pažljivo birati sadržaje i načine poučavanja koji su bliski djetetovom razumijevanju svijeta oko sebe, izgrađivati stavove koji će se zasnivati na vrijednostima, učiti ih korisnim vještinama, stvarati zdrave navike i stilove života, učiti ih da kritički promatraju, doživljavaju, razumijevaju svijet oko sebe te da imaju pravo na svoje vlastito mišljenje, pravo da ga naglas kažu, da se igraju, druže i sretno odrastaju.

Sve naprijed pomenuto međusobno treba biti povezano, koherentno, nadopunjavati jedno drugo kako bi u budućnosti imali zdrave, aktivne, svjesne i odgovorne članove društva.

Odgajati najmlađe znači odgajati za budućnost. Stoga se prvo moramo zapitati kakvu budućnost želimo. Pred nama, koji odrastamo zajedno sa djecom i koji svoj posao radimo sa neizmjernom ljubavlju, odgovor je vrlo jednostavan, SRETNU. Zato su istinske vrijednosti: ljubav, empatija, pravednost, odgovornost i dr. kao i zdravi

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

stilovi života: tjelesne aktivnosti, ishrana i ekologija u fokusu našeg odgojno-obrazovnog rada i u JU
Predškolski odgoj i obrazovanje oni se ne uče, niti razvijaju, niti stvaraju, oni se jednostavno "žive".

A s obzirom na činjenicu da, nažalost, živimo u jednom od najzagađenijih gradova Evrope, učiti djecu odgovornom odnosu prema prirodi i zaštiti prirodne okoline i njenih resursa, kao i njene ljepote, daje nam tračak nade da će upravo ova djeca koju danas odgajamo iznaći modele da budućnost bude sretnija i ljepša.

4. INOVATIVNA PRAKSA

NASLOV/NAZIV:	Recikliraj i štedi jer voda vrijedi
KRATAK OPIS PRAKSE (do 200 riječi - jedan paragraf):	<p>Najznačajniji period u kojem znanja, vještine i navike postaju trajne vrijednosti, koje će se kasnije samo nadograđivati, jeste predškolski i rani školski uzrast pa otuda i potreba da se što veća pažnja i akcenat, upravo u tom periodu, stave na buđenje ekološke svijesti kod djece i ljubavi prema prirodi i očuvanju životne okoline.</p> <p>Polazeći od vizije da je vrtić mjesto sretnog i zadovoljnog odrastanja djece u kojem je roditelj najznačajniji i neizostavni partner u odgojno-obrazovnom procesu, nastala je ideja da se u realizaciju ekoloških sadržaja (roditeljski sastanci, ekološke radionice sa roditeljima, prikupljanje ambalažnog materijala, zajednički izleti, stvaranje botaničkih kutaka i vrtova u holovima i dvorištima vrtića i dr.) na različite načine i aktivno uključe upravo i roditelji.</p> <p>Ono što nas posebno raduje jeste činjenica da su se roditelji rado odazivali na svaku aktivnost i ispunjavali svaki zadatak koji je pred njih postavljen, davali korisne ideje, savjete, sugestije, inicijative. Odnosi roditelj-odgajatelj postali su ne samo partnerski nego i prijateljski sa mnogo više međusobnog uvažavanja, razumijevanja i podrške što je kao krajnji cilj rezultiralo veoma uspješnim ekološkim ali i općenito odgojem djeteta, stvarajući na taj način preduslove da vrtić postane mjesto sretnog odrastanja djeteta.</p>
KATEGORIJA (Molim Vas da označite odgovarajuću kategoriju)	Odgajatelji/ce u predškolskom odgoju i obrazovanju

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA (Šta je prethodilo opisanoj praksi; kako je i zašto došlo do primjene opisane prakse?)

Želimo li u budućnosti imati ekološki održivo društvo, djecu u prvim godinama Života treba pripremati za aktivne članove istoga. Uzimajući u obzir činjenicu da živimo u vremenu opterećenom prijetnjom globalne katastrofe, svako nastojanje da se priroda i njeni potencijali iskorištavaju na razuman način nije zanemarivo.

S druge strane, svjesni da rani uzrast karakteriše nagli razvoj socijalnih i emocionalnih kapaciteta djeteta, odgojno-obrazovni rad sa djecom predškolskog uzrasta je temeljan za razvoj samopouzdanja, empatije, radoznalosti, kritičkog mišljenja, govora i komunikacije.

Dijete počinje istraživati i razumijevati svijet oko sebe jako rano. Prve spoznaje dolaze od roditelja, a odmah zatim ili istovremeno i u predškolskim ustanovama. Uloga kurikuluma i odgajatelja u pogledu razvijanja ekološke svijesti je ključna. Nažalost, ekološki orijentisani programi koji utječu i na oblikovanje ekoloških stilova kod djece nisu česti.

Stoga je velika zadaća stavljena pred odgajatelje koji i sami trebaju biti ekološki obučeni i osviješteni kako bi u predškolskom periodu svakodnevno oblikovali i razvijali ekološku svijest kod djece i ljubav prema prirodi, gradeći zdrave stilove Života, ali i zadaća da se roditelji kao nezaobilazni partneri u odgoju djece podstaknu na aktivno i permanentno uključivanje u iste.

Uključujući djecu u različite aktivnosti čiji je akcenat na ekologiji, ne stižu se samo nova znanja i iskustva nego dolazi do razvoja niza kompetencija i životnih vještina te se razvija osjećaj pripadnosti, zajedništva, ljepote, ljubavi prema životu, zajednici, pozitivan odnos prema drugim živim bićima.

Sve to postupnim i dugoročnim senzibiliziranjem djeteta razvijaće univerzalne vrijednosti kao što su: humanost, empatija, solidarnost, povjerenje, tolerancija i dr.

Zbog svega pomenutog, a razumijevajući ekološki odgoj i obrazovanje u predškolskom i ranom školskom odgoju kao ključan za stvaranje trajnih ekološki prihvatljivih oblika i modela ponašanja, možemo reći da u našoj Ustanovi "Živimo ekologiju".

Ovaj projekat je realiziran tokom školske 2017/2018. godine i svojevrsan je nastavak realizacije projekta iz 2016/2017. godine "Publikacija i dramatizacija slikovnice *Eko Zeko*"

CILJ I ŽELJENI ISHODI (sa kakvim ciljem ste realizovali navedenu praksu; šta ste željeli postići)

Cilj:

Razvijati ekološku svijest djece sa akcentom na značaju vode za život općenito kroz partnerstvo sa roditeljima

Željeni ishodi:

- Djeca će naučiti modele odgovornog ponašanja i korištenja vode kao vrijednog resursa i obnovljivog izvora energije bez kojeg ne bi bio moguć život na Zemlji
- Djeca će razumjeti značaj pitke vode za piće za život ljudi i potrebu da se ista očuva jer je na svijetu sve manje pitke vode
- Djeca će razumjeti da je voda potrebna svim živim bićima na planeti
- Djeca će razlikovati vrste voda te se odgovorno ponašati prema očuvanju vodenih tokova od zagađenja razumijevajući značaj istoga
- Djeca će istraživati i upoznavati svojstva i osobine vode i razvijati sposobnosti izvođenja jednostavnih ogleda, kreativno se izražavati, učiti "čineći"
- Djeca će razumjeti značaj pojma **reciklaža** te usvajati nove načine pretvaranja plastičnog otpada u korisne, upotrebne i dekorativne predmete
- Uključujući djecu u različite aktivnosti čiji je akcenat na ekologiji, neće steći samo nova znanja i iskustva nego će razviti niz kompetencija i životnih vještina te će se razviti osjećaj pripadnosti, zajedništva, ljepote, ljubavi prema životu, zajednici, pozitivan odnos prema drugim živim bićima
- Djeca će boraviti na otvorenom, čistom zraku, uživati u prirodi, pokretu, igri, druženju

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

- Roditelji će biti ravnopravni i aktivni nosioci projekta, koji će davati ideje i sugestije
- Partnerski odnosi sa roditeljima će postati prijateljski, puni povjerenja, razumijevanja, solidarnosti i podrške a s ciljem zajedničkog djelovanja na kreiranju ekološki prihvatljivih modela ponašanja djece kao i odgoja općenito
- Djeca 7 vrtića Ustanove Češće će se posjećivati, razmjenjivati iskustva, družiti, uživati u zajedničkim aktivnostima što će istovremeno dovesti i do izražajnijeg timskog rada svih zaposlenih u Ustanovi

DETALJAN OPIS REALIZACIJE (*Opis postupaka i koraka u realizaciji. U tekstu naznačite naziv i broj priloga koji se odnosi na taj segment/fazu realizacije.*)

Korak 1:

Tematski roditeljski sastanci

U septembru mjesecu u svim vrtićima Ustanove održani su redovni roditeljski sastanci te u sklopu istih i tematski po odgojnim grupama. Bila je to ujedno i prilika da se roditelji upoznaju sa projektom koji će se realizirati tokom godine, da im se predstave koraci i aktivnosti koje slijede te da se zauzme zajednički stav po pitanju zajedničkog utjecaja na izgradnju pozitivnih ekoloških predznanja i stavova kod djece. Ekološki odgoj u vrtiću i kući međusobno će se preplitati, nadopunjavati s ciljem stvaranja trajnih ekološki prihvatljivih oblika ponašanja. Roditeljima su date prve smjernice i postignut dogovor o prikupljanju plastične ambalaže: čepovi, boce, čaše, slamke, tanjiri i dr.

Korak 2:

Prve radionice u vrtiću, kroz za tu potrebu kreiranu, videoprezentaciju na temu "Voda vrijedi da se štedi"

Video prezentacija u trajanju od 10 minuta sadrži osnovne podatke o značaju čiste vode za piće i higijenu, kao i život svih bića na planeti općenito. Ona ujedno ukazuje i činjenicu da je pitke vode na planeti sve manje i da se voda mora čuvati i voljeti. Prilagođena je predškolskom i ranom školskom uzrastu djece.

Prezentacija je djeci prikazana u cjelini bez komentara odgajatelja. Nakon odgledane videoprezentacije razgovarali smo o tome šta su vidjeli, šta ih je dojmilo, koje slike se sjećaju, šta se pojavljuje na svakoj slici.

Ponovo smo pogledali prezentaciju praveći pauzu na svakoj slici...razgovarali smo, opisivali, zaključivali...

Zadatak za djecu: djeca su izabrala po jednu štampanu sliku iz prezentacije i odnijela kući kako bi roditeljima ispričali ono što su danas vidjeli i naučili.

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 01: Videozapis na linku:](#)

<https://www.youtube.com/watch?v=LuaAwPX93oQ&feature=youtu.be>

Korak 3:

Šetnje do rijeka Kočeva i Bosna i radionice sa djecom

U narednom periodu djeca su prošetala do rijeka Kočeva ili Bosna koje su u blizini vrtića. Cilj, osim baravka na otvorenom, bio je i posmatranje i uočavanje izgleda vode (boje), eventualnog zagađenja otpadom, koje ne, na žalost, u tom periodu bilo intenzivno. Razgovarali smo o tome ko zagađuje rijeke, ko živi u rijekama, šta se dešava kada se voda previše zagadi, je li to lijepo ponašanje?

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 02](#)

U grupama smo nastavili sa različitim radionicama prema odabiru odgajatelja:

- Ogledi sa vodom (voda, boja, miris, okus; šta tone a šta pliva; mjehurići u vodi)
- Praktične aktivnosti: kupamo lutke, peremo igračke
- Kreativne radionice: slikamo plastičnim slamkama, bojimo obojenim ledom i dr.

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 03](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 04](#)

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE

Zadatak za roditelje

Kroz individualne razgovore roditelji su dobili zadatak da razgovaraju sa djecom prilikom svakodnevnih šetnji i u svakoj situaciji kada se nađu u blizini bilo koje rijeke ili druge vode.

Korak 4:

Posjeta Konjičkom klubu "Vilenjak" Visoko

S ciljem razvijanja partnerskih odnosa sa roditeljima koji za cilj imaju bolje razumijevanje, saradnju i međusobno poštovanje kako bi postigli cilj, u ovome slučaju ekološki odgoj i obrazovanje djeteta, realizirana je cjelodnevna posjeta Konjičkom klubu "Vilenjak" Visoko.

Djeca sa roditeljima i odgajateljima imala su mogućnost da se u potpuno opuštenoj atmosferi:

- druže i igraju
- borave na svježem zraku
- uživaju u prirodnim ljepotama okruženja ali se i uče odgovornom ponašanju prema prirodi
- razvijaju ljubav prema prirodi i životinjama
- okušaju se u jahanju na konju što je većini djece bilo prvo i nezaboravno iskustvo

Zadatak za djecu: kući nacrtati crtež sa izleta i donijeti u vrtić

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 05](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 06](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 07](#)

Korak 5:

Radionice u vrtićima od ambalažnog materijala koji su djeca prikupila zajedno sa roditeljima

U narednom periodu u vrtićkim grupama realizirane su kreativne radionice i radionice sa roditeljima tokom kojih su djeca od prikupljene plastične ambalaže izrađivala različite predmete te na taj način učila na koji način reciklirati plastični otpad pretvarajući ga u korisne i lijepe predmete. Djeca su međusobnim posjetama imala priliku da se druže, poklone drugarima izrađene predmete, pjevaju pjesme ekološkog karaktera i razgovaraju o onome što su naučila.

Radionice koje su realizirane zajedno sa roditeljima za djecu su imale poseban značaj i izrađene predmete djeca su međusobno razmjenjivala i nosila kući.

Od plastičnog ambalažnog materijala izrađivani su:

- murali od plastičnih čepova
- kolaži od plastičnih boca
- ukrasni predmeti od plastične ambalaže
- didaktičke igračke
- muzički instrumenti i dr.

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 08](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 09](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog10](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog11](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 12](#)

Korak 6:

Izlet na Vrelo Bosne

Cjelodnevni izlet na Vrelo Bosne sa roditeljima i djecom realiziran je kao glavna etapa projekta.

Boravak u prirodi na svježem zraku, osim druženja, uživanja u prirodnim ljepotama osmišljen je i realiziran u tri etape:

- kompleks od 8 osmišljenih tjelesnih aktivnosti sa djecom: razgibavanje, pokretne igre sa pjevanjem i takmičarske igre,
- čas ekologije u prirodi tokom kojeg smo djecu upoznali sa nazivom izletišta, uočavali boje, mirise, biljke, pojasnili da je izvor mjesto na kojem rijeka Bosna izvire, učili da se odgovorno ponašamo prema prirodi bacajući smeće u kante predviđene za tu namjenu

- druženje i šetnja roditelja, djece i odgajatelja

Zadatak za djecu i roditelje

Roditelji će sa djecom po jednu praznu plastičnu bocu napuniti vodom sa izvora a djeca istu donijeti u vrtić

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 13](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 14](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 15](#)

[JasminaGasal_Alisa Trtak_Prilog 16: Videozapis na linku](#)

<https://www.facebook.com/zenickivrtici/videos/188316278646691/>

Korak 7:

Botanički kutak u vrtiću

Djeca su vodu sa izvora rijeke Bosne donijela u vrtić. Razgovarali smo o utiscima sa izleta, o važnosti pitke vode bez koje nema života na planeti, o značaju očuvanja voda od zagađenja jer su rijeke dom životinjama, o tome kako ćemo zaštititi rijeke i prirodu uopšte. U holovima i dvorištima vrtića, uz pomoć roditelja napravili smo male botaničke bašte u kojima djeca redovno zalijevaju biljke vodom koja je neophodna za život svih živih bića.

Zadatak za roditelje i djecu

Donijeti u vrtiće saksiju cvijeća ili sadnicu

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 17](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 18](#)

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 19](#)

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI*(Koje ste rezultate postigli? Kako to znate i čime možete potkrijepiti?)*

- kroz praktične aktivnosti, razvili smo svijest djece o značaju pitke vode za život općenito – djeca se odgovornije odnose prema vodi prilikom pranja ruku, ličnoj higijeni, higijeni sredine, redovnom održavanju, zalijevanju malih botaničkih kutaka i brizi za biljkama koje su u njima
- djeca su usvojila navike ekološki osviještenog ponašanja prema zagađenju vodenih tokova ali i prirode uopšte – plastični ambalažni otpadni materijal bacaju u za to predviđeno mjesto ili donose u vrtić gdje se sortira i povremeno koristi za različite aktivnosti; o svemu pomenutom novinari NIPD "Naša riječ" su objavili u članku boraveći u vrtiću "Radost" tokom jedne ekološke radionice, a kasnije i u mjesečnom časopisu ZE-DO EKO

[JasminaGasal_AlisaTrtak_Prilog 20](#)

- djeci je psihofizički godio boravak na čistom zraku – utisci djece i roditelja nakon izleta su bili neopisivi
- partnerski odnosi sa roditeljima kroz različite aktivnosti su dostigli viši nivo što olakšava planiranje drugih aktivnosti u vrtiću a što ima poseban značaj za odgoj djece

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Projekat se realizirao tokom cijele školske 2017/2018. godine jer je iznimno važno ustrajavati na ekološkom osvještavanju najmlađih kroz različite sadržaje, u kojima su i djeca i roditelji bili aktivni te su djeca učila "čineći" što je i najprirodniji oblik učenja djeteta predškolskog uzrasta.

Izleti u prirodu sa djecom i roditeljima su pokazali kolika je zaineresovanost istih jer smo za izlete angažirali po 7 velikih autobusa. Cijena usluga prijevoza je izuzetno visoka i može se donekle umanjiti participacijom roditelja, traženjem potencijalnih donatora i sl. Mi smo kao Ustanova sa ovim projektom aplicirali na Javni poziv Ministarstva za promet, komunikacije i zaštitu okoliša ZDK i na taj način obezbijedili sredstva za prijevoz

PRILOZI

FORMULAR ZA PRIJAVU /NAGRADA ZA INOVATIVNE NASTAVNIKE/CE 2018.

Molimo vas da vaši prilozi sadrže samo neophodne materijale koji su potrebni kako bi ilustrovali vašu praksu ili kako bi omogućili drugim nastavnicima da je primjene. Maksimalan broj fotografija koje šaljete u prilogima je 20, a broj videozapisa je 2.

Vaše priloge dostavite zajedno sa prijavom na mail adresu boris@coi-stepbystep.ba

Molimo vas da priloge imenujete tako da postoji jasna poveznica sa praksom koju aplicirate:

Vaše ime_broj priloga (BorisČović_prilog01)

NAGRADA ZA
INOVATIVNE
NASTAVNIKE